

ТАЄМНИЙ КОНВЕРТ

Надійка Гербіш

Чесно кажучи, я й не знаю, як то ми всі, такі різні, зійшлися до купи. У нас із дівчатами не збігалося навзаєм майже нічого: ні музичні смаки, ні улюблені книжки, ні стилі одягу, ні професії, ні хобі, ні мрії, ні соціальні переконання, ні триб життя. Ми познайомилися на дитячому майданчику мамами дошкільнят, а тепер нашим дітям було від кількох місяців із зачаття до двадцяти років, однак ми й досі збиралися разом щонайменше раз на місяць і теревенили, якщо не про все на світі, то точно про все, чого торкалась наша невсипуща уява.

Сьогодні була моя черга приймати дівчат у себе. Стояла та блаженна пора, коли всі переваги літа все ще трималися, а недоліки встигли здебільшого вивітритися. Якраз розпочався жовтень, тож теплота для чаювання на терасі було вдосталь, світло було м'яким, а легкий вітерець надвечір натякав щонайбільше на потребу у в'язаних светрах і невистуджених пляцках, але ще не діяв і не заганяв до хати. У саду – троянди розмаїтих сортів, хризантеми, чорнобривці, верес і будлеї цвіли так щедро, ніби змагалися між собою. Метелики досі кружляли над суцвіттями. Пташок теж ще було багато – і співали вони майже по-літньому голосно.

Наша тераса, обрамлена цим яскравим квітником, була одним із моїх найулюбленіших місць на подвір'ї. Іншим

таким місцем був розвішаний між дерев гамак. Але туди я йшла для тиші й усамітнення, читання і мрій, а тут, серед квітів і метеликів, збиралися всі. Було шумно і весело, смачно й цікаво. Посередині тераси стояв дерев'яний стіл зі зручними лавами обабіч. Я ніколи не прасувала своїх лляних скатертин, але висушувала їх на сонці, тому на дотик вони були хрусткими і незмінно пахли вітром. Сьогодні, всупереч сезонній логіці, я застелила скатертину з яскравим і витонченим візерунком, типовим для середземноморської кераміки – просто тому, що вона добре римувалася з глиняними глечиками у формі лимонів. Мабуть, доречніше було би вже діставати горнята з гарбузами і в'язані помаранчеві серветки, але, може, мені просто хотілося втримати це бабине літо хоч би за хвоста.

Хай там як, але саме сьогодні мала бути та календарна зустріч, коли ми з дівчатами традиційно починали планувати Різдво. Вагомих причин на таку ранню підготовку вистачало: по-перше, кожна з нас, попри всі наші відмінності, дуже любила це свято і воліла підготуватися до нього якнайліпше. По-друге, жовтень і листопад у більшості з нас були місяцями доволі насиченими: у когось у розпалі був гарячий бізнес-сезон, хтось увесь вільний час вкладав у передсвяткову благодійність, у когось то був період виставок, гастролей чи щільних відряджень, а для тих із нас, у кого на руках були малюки, узагалі кожна велика подія вимагала підготовки заздалегідь.

Однак сьогодні, крім уже традиційного планування вдумливого адвенту, майстеркласів, тематичних ночівель для дітей і обміну цікавими знахідками для подарунків, ми домовилися зробити дещо інше: перевтілитися у жінок-волхвів, щоби подарувати одній із нас (яку, до слова, звали Марією) нову віру в дива.

— О, та ти подивися на неї: гості у двір, а чай ще навіть не на столі! — Першою і, звісно, завчасно приїхала Оксанка: з великими клунками солодезних яблук і грушок із власного саду. — Слухай, а як тобі ідея купити Марійці на Різдво блендер для смузі й абонемент у спортзал? Може, це її якось підштовхне піклуватися про себе і нарешті виведе з тої журби?

— І тобі привіт! Ідея хороша, тільки ж смузі вона чавитиме виключно дітям, а абонемент віддасть старшій доньці, хіба ні?

Оксанка осудливо похитала головою:

— Тоді треба не подарунки, а роботу з нею провести. Бо так не можна!

До речі, саме Оксанка була нашим взірцем здорової турботи про себе. Серед її коронних родинних фраз, які багато з нас, щонайменше жартома, перебрали й собі, були: «Ану бігом постав маму назад на п'єдестал» — це коли чоловік зробив їй зауваження при дітях; «Будь щасливий, я сказала» — коли той-таки чоловік не надто виразно насолоджувався сімейним відпочинком на морі; чи «Моя хата — мої правила» — коли будь-хто з домашніх робив хоч найменші спроби підважити статус-кво. Вона щиро й міцно любила і чоловіка, і дітей, але також вважала, що «зробити їм щасливу і спокійну жінку-маму» — це її святий перед ними обов'язок.

— І хто ж ту виправну бесіду проведе? Кого вона послухає? — це у хвіртку саме впухувала Юля, несучи поперед себе на підносі нектариновий чизкейк.

Високий паркан часом змушував мене забувати, що ці розмови хтось невидимий для нас міг із легкістю підслухувати з дороги. За Юлею увійшла й решта дівчат: усі, крім Марійки. Сьогодні в її наймолодшій був балет, тож вона мала

приїхати пізніше: власне, саме з такою метою ми й вибирали цей день. Кожна з дівчат несла щось у руках, бо скільки б ми не домовлялися, що готувати має лише та з нас, хто приймає того дня гостей у себе, їжу однаково приносили всі. Таня запалила свічки, Леся дістала пледи з плетеного кошика, Наталя взялася на кожну тарілку розкладати «всього потрошки».

— То що робити з Марійкою? — не вгавала Оксанка.

— Відправити до психотерапевта, — відрізала Юля.

Усі ніяково засміялися. Психотерапевт, як і гінеколог, стоматолог чи манікюрник, був справою інтимного вибору. Ми ж не могли просто взяти і «відправити» когось до психотерапевта?

— Тільки-от я не жартувала, — кожне Юлине слово тепер звучало з притиском. Вона легко заводилася, утім, вміла звучати переконливо.

— Голосую за Юлю, — кивнула я. — Зрештою, Різдво — це ж також про довіру, відкритість до іншого, прийняття і любов як шлях пізнання, смирення і подиву, так? Якщо вона зважиться знайти час на те, щоб говорити з кимось не про інших, а про себе, про свій біль і свої питання, це теж буде її своєрідною мандрівкою до Різдва... Думаю, це таки дуже гарна ідея.

— Ну от, знову ті твої проповідницькі таргани, — насупила на мене брови практична Оксанка. — Але я згідна. Різдво — то дорога з пункту А в пункт Б, в яку пускаються, коли хочуть любити. Ще й ім'я в Марійки яке різдвяне, так що все нам тут сходиться. Ми, жінки-мудриці, подаруємо те, що їй треба, поки вона сама не знає, чого хоче. Їй доведеться просто смиренно прийняти цей дар.

— О, то ж, власне, у тому й глибока краса Різдва: принести дар, про важливість якого обдаровані не могли би

самі й здогадатися, — сказала я врочистим тоном, вірячи в кожне слово і водночас виключно примружуючи очі на Оксанку. Утім, вона була надто поглинута предметом розмови, щоб вловити мій «надокучливий проповідницький тон», тож знову просто погодилася.

— То що, знайдеш їй психотерапевта? — Наталя не любила довгих балачок і завжди переходила відразу до справи.

— Ну, я поцікавлюся, складу список і запропоную декількох...

— То який то буде сюрприз, який то різдвяний подарунок? — нетерпляче урвала мене Юля. — Ти списків не складай, а знайди людину, домовся і напиши на конверті ім'я, номер телефону і час запланованого прийому, а про решту ми подбаємо вже всі разом.

Задзвонив Юлин телефон. Марійка запитувала, чого бракує на столі і що ще треба докупити. Дітей відпустили раніше, тож вона вже збиралася виїжджати. Ми перезирнулися і похитали головами: ця жінка не переставала думати й турбуватися про максимальний комфорт інших буквально за жодних обставин. Мама шести дітей, яка заодно слугувала безкоштовним таксі для нужденних свого малого містечка, ніколи не оминала нагоди зробити будь-що кращим і наповненішим. Єдиною особою, про чию наповненість зазвичай забувала, — вона сама, але їй це ніколи не спадало на гадку.

Коли Марійка зачинила за собою хвіртку, сонце вже почало сідати.

— Про що ти мрієш на Різдво? — запитала Наталя, не відкладаючи.

— Ой, дівчата, не повірите, але якраз про це думала, поки їхала до вас. Таке якесь дивне. Тільки не смійтеся. Я, чесно, ніколи про це раніше не замислювалася і ніколи такого не хотіла. А поки їхала, подумала, що мені зараз просто,

по-дитячому, хочеться, щоб хтось мене побачив. Так, як я себе не можу побачити сама. Десь аж там, де я від себе сховалася. Хочеться просто цього погляду. Щоб хтось мене зрозумів — і при можливості пояснив ще потім мені, — усміхнулася нам подруга. — Тож, відверто кажучи, на Різдво мені буде достатньо вас і вашої любові. І щоб усі були здорові. Більше нічого не треба.

Юля кинула на мене промовистий погляд. Поки Марійка доливала чай і все ще поблажливо всміхалася на власну несміливу і ніби поміж рядків озвучену мрію, Юля пантомімно вдала, наче щось пише ручкою на папірці, і знову підвела на мене очі. Так-так, звісно. Конверт. Відшукати найкращий надпис на таємний різдвяний конверт для Марійки. Я замружила очі у відповідь.

Тепла червона куля вже майже повністю скотилася за обрій. З тераси було добре видно захід — і хоч скільки вечорів, сидючи на цьому ж місці, я спостерігала це диво, щоразу однаково чудувалася. Дівчата говорили про всіляке різне, куталися в пледи, їли, прицмокували, хвалили господинь. Світло свічок набувало виразності. Відчуття дива — і цієї позасезонної, правдиво безмежної радості Різдва, відзначеної, розділеної і незримо святкованої уже зараз, у цій строкатій спільноті чудових жінок — наростало. Хотілося водночас і сміятися, і «на ручки».

Завібрував Оксанчин телефон.

— Сину, ну чого ти мені дзвониш? Я зайнята. Я зараз піклуюся про твій майбутній спокій, відпочиваю і набираюся сил. Не дзвони мені. Йди до тата, чув? Не дзвони мені зараз.

— І будь щасливий, я сказала! — проспівали ми всі хором навздогін.

— Він просить передати вам привіт і сказати, що вже й так дуже щасливий і не треба йому про це нагадувати.

Аж раптом Ярина затигнула колядку. Дівчата, наче тільки того й чекали, спритно поділилися на голоси і співали з нею разом так гучно, як тільки могли. Я на хвилю подумала: цікаво, які сусіди слухають це зараз з дороги і чи не варто мені було би сьогодні запросити на нашу вечерю буквально усіх: було би, звісно, тісно, але щастя б у світі точно примножилось.

— Славимо Його і в жовтні! — підсумувала Наталя, щойно відзвучав останній (чотирнадцятий!) куплет.

А на небі тим часом почали проступати перші зірки.

«СВЯТЕ» КРІСЛО

Ольга Ренн

— Ну що, Солю, надумала я свою квартиру здати. Чого ото буде пустою стояти, а так квартирант хоч опалення ввімкне та й комунальні заплатить. От зараз піду, підготую там все і деякі речі заберу, альбоми, записники, ноти свої. А з ним я вже домовилася: дещо в комірчину спакую, бо йому ж кілька коробок погоди не зроблять. Скаржиться от, що інтернет погано ловить на кухні. А я йому кажу — що ж ти хотів, стіни товстезні, поляки будували. Інтернет то так, не дуже в нас там добрий, зате п'ять хвилин до Оперного. Але хороший такий хлопчик, знаєш, студент.

— А крісло? — випаляю у слухавку перше, що спадає на думку.

— Що крісло?

— Ну, крісло куди? — перепитую я і вже кутиком губ сміюся сама із себе.

От знайшла що спитати! Не про вартість оренди, не про те, чи порядна агентка і чи точно нормальний той студент. «Святе крісло» мені в голові...

— Куди-куди, там хай і буде. Не маю я сили його туди-сюди тягати. Пледом накрию і проведу інструктаж. Що він тому кріслу зробить?

— А... ясно. Мам, а за візу щось чути? Коли, казали, результат буде?